

1. Nazwa kierunku	pedagogika specjalna [Special Education]
2. Wydział	Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji
3. Cykl rozpoczęcia	2020/2021 (semestr zimowy), 2021/2022 (semestr zimowy), 2022/2023 (semestr zimowy)
4. Poziom kształcenia	studia jednolite magisterskie
5. Profil kształcenia	ogólnoakademicki
6. Forma prowadzenia studiów	stacjonarna
7. Kod ISCED	0111 (Kształcenie)
8. Związek kierunku studiów ze strategią rozwoju, w tym misją uczelni	<p>Strategia rozwoju kierunku Pedagogika specjalna ściśle wiąże się z wizją Uniwersytetu Śląskiego. Obszary rozwoju kierunku uwzględniają główne zadania kluczowe, cele strategiczne i operacyjne, typy działań określone przez dokument Strategia rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020 – 2025, co przyczyni się do zrównoważonego rozwoju kierunku w Uczelni. Kierunek Pedagogika specjalna obejmuje wiedzę z zakresu: edukacji, wychowania, rehabilitacji i funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w praktyce społecznej. Zadania kluczowe na kierunku wpisują się w główny cel strategiczny jakim jest przekształcenie Uniwersytetu Śląskiego w uczelnię badawczą o międzynarodowym znaczeniu i prestiżu. Na kierunku pedagogika specjalna, podobnie jak w Uniwersytecie, akcentuje się znaczenie badań naukowych i równie dużą wagę przywiązuje się do kształcenia, rozumiejąc że dydaktyka stanowi o istocie uniwersytetu jako miejscu przekazywania wiedzy umiejętności i wartości akademickich kolejnym pokoleniom studentów i doktorantów. W Uniwersytecie badawczym kształcenie na najwyższym poziomie jest powiązane z prowadzonymi badaniami. Służy temu między innymi angażowanie studentów w prace zespołów badawczych oraz indywidualizacja kształcenia, zwłaszcza na najwyższych latach studiów, także lokowanie prac dyplomowych i słuchaczy studiów podyplomowych w nurcie badań dotyczących niepełnosprawności (w różnych aspektach: jednostkowym, społecznym, rehabilitacyjnym, edukacyjnym czy wychowawczym).</p> <p>Realizacja celu strategicznego pozwoli na wyzwalanie kreatywności pracowników i studentów, stworzenie jak najlepszych warunków studiowania i prowadzenia badań naukowych, otwartość na potrzeby Uczelni i współpracujących jednostek zewnętrznych. Obszary działań na kierunku Pedagogika specjalna opierają się na zasadach: otwartości, nowoczesności i kreatywności. Kształtowanie u absolwentów postaw obywatelskich, prospołecznych, które znacząco oddziałują na szeroko rozumiane otoczenie społeczno-gospodarcze.</p> <p>Strategia kierunku pedagogika specjalna wpisuje się w cele operacyjne określone w sześciu wzajemnie powiązanych obszarach, z których najważniejszy jest zasób pracowników czyli kadra, od której jakości pracy i zaangażowania zależy powodzenie w osiągnięciu celów strategicznych w obszarach nauki i kształcenia (kadra przewidziana do realizacji zajęć ze studentami składa się ze specjalistów z różnych dziedzin – akademików (mających doświadczenie dydaktyczne, badawcze), specjalistów praktyków (mających praktyczne przygotowanie w zakresie prowadzonych zajęć). Natomiast działania strategiczne w obszarach: infrastruktura, współpraca z otoczeniem oraz widzialność służą wsparciu kadry, nauki i kształcenia. Cele te wpisują się w społeczną misję uniwersytetów oraz strategię rozwojową Polski (Polska 2030) i znajdują swój wyraz w określonych priorytetowych obszarach badawczych (POB) w Uniwersytecie Śląskim.</p> <p>Strategia rozwoju kierunku Pedagogika specjalna mieści się w ustanowionych w Uniwersytecie Śląskim priorytetowych obszarach badań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - POB 1: Harmonijny rozwój człowieka – troska o ochronę zdrowia i jakość życia. POB 2: Nowoczesne materiały i technologie oraz ich społeczno-kulturowe implikacje. POB 3: Zmiany środowiska i klimatu wraz z towarzyszącymi im wyzwaniem społecznymi POB 4: Humanistyka dla przyszłości – interdyscyplinarne badania kultury i cywilizacji POB 5: Badanie fundamentalnych właściwości natury. <p>Strategia kierunku pedagogika specjalna zakłada realizację ustanowionych dla kształcenia Podstawowych Działań Strategicznych (PDS), które przedstawiają się w czterech celach:</p> <p>Cel 1 (PDS): Modyfikacja oferty kształcenia w celu ściślejszego powiązania jej z działalnością badawczą z uwzględnieniem kierunków rozwoju szkolnictwa wyższego przedstawionych w Agendzie modernizacji szkolnictwa wyższego: Europa – Nowa wizja rozwoju do 2025</p>

	<p>Działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Optymalizacja kierunku uwzględniająca kierunki rozwoju szkolnictwa wyższego na świecie oraz potrzeby: edukacyjne kandydatów i studentów, rynku pracy, nowoczesnego kształcenia. 2. Opracowanie założeń kształcenia nauczycieli. 3. Utworzenie interdyscyplinarnych kierunków studiów oraz studiów podyplomowych obejmujących społecznie ważne obszary, jak np. ochrona zdrowia. 4. Upowszechnienie związku kształcenia z badaniami naukowymi poprzez włączanie studentów w realizację projektów badawczych. 5. Zwiększenie powiązania programu studiów z badaniami naukowymi stosowanymi poprzez współpracę z pracodawcami, w tym umożliwienie praktyk u tych pracodawców. 6. Powiązanie kierunku z unikatowymi badaniami prowadzonymi w UŚ w obszarze pedagogiki specjalnej. 7. Powiązanie oferty kształcenia z otoczeniem społeczno-gospodarczym, włączanie ekspertów zewnętrznych w realizację kształcenia (regularne spotkania z dyrektorami placówek specjalnych, organów prowadzących oraz decydentów mających wpływ na kształt przyszłej kadry kształcenia specjalnego). 8. Zwiększenie umiejętności informatycznych studentów na kierunku pedagogika specjalna. <p>Cel 2: Umiędzynarodowienie kształcenia na kierunku pedagogika specjalna</p> <p>Działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie szerokiej oferty kształcenia w językach obcych sprzężonej z celem 1. w obszarze: kształcenie, z programami studiów wzorowanymi na programach najlepszych uniwersytetów na świecie. 2. Poprawa – poprzez cykl kursów i szkoleń – kompetencji językowych nauczycieli akademickich i pracowników zaangażowanych w obsługę studentów. 3. Program wykładów wybitnych profesorów wizytujących z renomowanych ośrodków naukowych oraz twórców sztuki o międzynarodowym prestiżu. 4. Zwiększenie udziału w programach wymiany studentów i nauczycieli akademickich (Erasmus+ i inne). <p>Cel 3: Indywidualizacja kształcenia i kształcenie projektowo-problemowe</p> <p>Działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Objęcie indywidualną opieką badawczą i indywidualnymi programami studiów najzdolniejszych studentów, wzorowane na modelu realizowanym w Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych, w sprzężeniu z celem 1. w obszarze: kształcenie. 2. Rozwijanie ścieżek kształcenia interdyscyplinarnego i transdyscyplinarnego oraz kształcenia we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. <p>Cel 4: Podniesienie jakości kształcenia w szczególności poprzez upowszechnienie nowoczesnych metod kształcenia wykorzystujących nowe technologie bazujące na interaktywności.</p> <p>Działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie założeń pomiarów jakości kształcenia w oparciu o jego rzeczywiste efekty. 2. Unowocześnienie form kształcenia poprzez implementację innowacyjnych metod edukacyjnych i nowych technologii (Internetowe i mieszane formy kształcenia zwiększające elastyczność i stopień interakcji między nauczycielem i studentem). 3. Umożliwienie studentom nabywania umiejętności i doświadczenia poprzez rozwiązywanie problemów badawczych. 4. Systematyczny przegląd innowacyjnych metod dydaktycznych na świecie. 5. Inwentaryzacja innowacyjnych metod dydaktycznych w Uniwersytecie. 6. Wykorzystanie nowych technologii cyfrowych do analizy efektów uczenia się.
9. Liczba semestrów	10
10. Tytuł zawodowy	magister
11. Specjalności	edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną [Education and Rehabilitation of Individuals with Intellectual Disabilities]

		surdopedagogika z arteterapią [Education of Individuals with Impaired Hearing with Arttherapy]
12.	Semestr od którego rozpoczyna się realizacja specjalności	3
13.	Procentowy udział dyscyplin naukowych lub artystycznych w kształceniu (ze wskazaniem dyscypliny wiodącej)	<ul style="list-style-type: none"> • [dyscyplina wiodąca] pedagogika (dziedzina nauk społecznych): 90% • psychologia (dziedzina nauk społecznych): 6% • filozofia (dziedzina nauk humanistycznych): 1% • nauki o kulturze i religii (dziedzina nauk humanistycznych): 1% • nauki o sztuce (dziedzina nauk humanistycznych): 1% • nauki prawne (dziedzina nauk społecznych): 1%
14.	Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych lub artystycznych do których odnoszą się efekty uczenia się w łącznej liczbie punktów ECTS (ze wskazaniem dyscypliny wiodącej)	<p>edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną:</p> <ul style="list-style-type: none"> • [dyscyplina wiodąca] pedagogika (dziedzina nauk społecznych): 91% • psychologia (dziedzina nauk społecznych): 6% • filozofia (dziedzina nauk humanistycznych): 1% • nauki o kulturze i religii (dziedzina nauk humanistycznych): 1% • nauki prawne (dziedzina nauk społecznych): 1% <p>surdopedagogika z arteterapią:</p> <ul style="list-style-type: none"> • [dyscyplina wiodąca] pedagogika (dziedzina nauk społecznych): 90% • psychologia (dziedzina nauk społecznych): 6% • filozofia (dziedzina nauk humanistycznych): 1% • nauki o kulturze i religii (dziedzina nauk humanistycznych): 1% • nauki o sztuce (dziedzina nauk humanistycznych): 1% • nauki prawne (dziedzina nauk społecznych): 1%
15.	Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów	edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną: 300, surdopedagogika z arteterapią: 300
16.	Procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną: 39%, surdopedagogika z arteterapią: 39%
17.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich (lub innych osób prowadzących zajęcia) i studentów	edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną: 260, surdopedagogika z arteterapią: 260
18.	Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dyscyplin w ramach dziedzin nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do	edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną: 266, surdopedagogika z arteterapią: 266

	dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	
19.	Warunki wymagane do ukończenia studiów z określoną specjalnością	<p><u>edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Wywiązanie się z obowiązków wynikających z Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim, nienaganna postawa zgodna z treścią ślubowania. Realizacja efektów uczenia się dla kierunku pedagogika specjalna (wzorcowe efekty uczenia się), w tym efektów specyficznych dla specjalności edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną. Student uzyskuje absolutorium poprzez zaliczenie przewidzianych w planie studiów modułów, realizując wszystkie efekty uczenia się. Zaliczenie przewidzianych w programie studiów praktyk, zgodnych ze Standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkoli, szkół i placówek specjalnych oraz szkół ogólnodostępnych w zakresie pracy z dziećmi i z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym specjalnościowe, potwierdzające osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla specjalności edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną. Uzyskanie wymaganej planem studiów liczby punktów ECTS (300), potwierdzających umiejętność pracy własnej studenta i realizację zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi, w tym również, o ile jest przewidziane w ramach e-learningu. Przygotowanie i obrona pracy magisterskiej (zgodnie z Regulaminem Studiów w Uniwersytecie Śląskim, zasadami przyjętymi na Wydziale, poprzedzone zgłoszeniem i zatwierdzeniem tematu pracy), stanowiące ostateczny sprawdzian osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla kierunku i specjalności. Temat pracy magisterskiej powinien być zgodny ze studiowanym kierunkiem pedagogika specjalna w specjalności edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną. Terminowe uiszczanie opłat za studia (dotyczy studiów niestacjonarnych) lub ewentualnych opłat za powtarzanie modułu, semestru, reaktywację, różnice programowe itp. <p><u>surdopedagogika z arteterapią</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Wywiązanie się z obowiązków wynikających z Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim, nienaganna postawa zgodna z treścią ślubowania. Realizacja efektów uczenia się dla kierunku pedagogika specjalna (wzorcowe efekty uczenia się), w tym efektów specyficznych dla specjalności surdopedagogika z arteterapią. Student uzyskuje absolutorium poprzez zaliczenie przewidzianych w planie studiów modułów, realizując wszystkie efekty uczenia się. Zaliczenie przewidzianych w programie studiów praktyk, zgodnych ze Standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkoli, szkół i placówek specjalnych oraz szkół ogólnodostępnych w zakresie pracy z dziećmi i z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym specjalnościowe, potwierdzające osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla specjalności surdopedagogika z arteterapią. Uzyskanie wymaganej planem studiów liczby punktów ECTS (300), potwierdzających umiejętność pracy własnej studenta i realizację zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi, w tym również, o ile jest przewidziane w ramach e-learningu. Przygotowanie i obrona pracy magisterskiej (zgodnie z Regulaminem Studiów w Uniwersytecie Śląskim, zasadami przyjętymi na Wydziale, poprzedzone zgłoszeniem i zatwierdzeniem tematu pracy), stanowiące ostateczny sprawdzian osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla kierunku i specjalności. Temat pracy magisterskiej powinien być zgodny ze studiowanym kierunkiem pedagogika specjalna w specjalności surdopedagogika z arteterapią. Terminowe uiszczanie opłat za studia (dotyczy studiów niestacjonarnych) lub ewentualnych opłat za powtarzanie modułu, semestru, reaktywację, różnice programowe itp.
20.	Organizacja procesu uzyskania dyplomu	<p>ORGANIZACJA PROCESU UZYSKANIA DYPLOMU</p> <p>Student dokonuje wyboru seminarium i promotora z listy zgłoszonych w danym roku akademickim seminariów dyplomowych. Seminarium dyplomowe trwa nie mniej niż 4 semestry - student wraz z promotorem ustala temat pracy dyplomowej oraz przebieg procesu jej realizacji</p>

zgodnie z zapisem modułowym. Promotor przedstawia przyjęte do realizacji tematy prac dyplomowych do zatwierdzenia.

- Student, po ustaleniu z promotorem tytułu pracy dyplomowej, składa w dziekanacie zatwierdzony przez promotora formularz rejestracji tytułu pracy dyplomowej. Student przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego zobowiązany jest wprowadzić pracę do APD. Serwis Archiwum Prac Dyplomowych jest jednym z wielu systemów informatycznych współpracujących z Uniwersyteckim Systemem Obsługi Studiów USOS. Pełni on rolę elektronicznego repozytorium pisemnych prac dyplomowych. (zgodnie z Zarządzeniem nr 16 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych).

Na mocy art. 76. ust. 4. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce każda pisemna praca dyplomowa (licencjacka, inżynierska, magisterska) jest przed egzaminem dyplomowym sprawdzana z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA).

- Student składa pracę dyplomową w formie drukowanej wraz z kompletem dokumentów, nie później niż 14 dni przed planowanym terminem obrony; ostateczny termin złożenia pracy upływa z dniem 25 września.

- Kandydatów na recenzentów przedstawia promotor do zatwierdzenia przez dziekana. Dziekan kieruje do recenzji pracę dyplomową po przyjęciu jej przez promotora.

- Dziekan przyjmuje recenzje pracy dyplomowej i ewentualnie (przy negatywnej ocenie recenzenta) wyznacza drugiego recenzenta; jeśli drugi recenzent oceni pracę negatywnie, nie może ona być podstawą ukończenia studiów.

- Dziekan dopuszcza studenta do egzaminu dyplomowego po zrealizowaniu planu studiów i uzyskaniu efektów uczenia się przewidzianych programem studiów oraz otrzymaniu pozytywnych ocen pracy dyplomowej.

- Dziekan wyznacza komisję przeprowadzającą egzamin dyplomowy, ustala przewidywany termin egzaminu dyplomowego. Przedmiotem egzaminu dyplomowego jest praca.

- Dziekan ustala ewentualny termin poprawkowego egzaminu dyplomowego, nie wcześniej niż przed upływem 1 miesiąca i nie później niż po upływie 3 miesięcy od daty pierwszego egzaminu (dziekan może wyznaczyć ostateczny, dodatkowy termin egzaminu w przypadku uzyskania przez studenta oceny niedostatecznej w drugim poprawkowym terminie egzaminu; w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z tego egzaminu, dziekan wydaje decyzję o skreśleniu z listy studentów).

Komisja egzaminacyjna oblicza ostateczny wynik studiów na podstawie protokołu egzaminu dyplomowego. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych odpowiedniego stopnia.

WYMOGI MERYTORYCZNE

Praca dyplomowa jest wypowiedzią pisemną o charakterze naukowym. Program kształcenia na studiach I. stopnia zobowiązuje studenta do przygotowania pracy licencjackiej, na studiach II. stopnia - pracy magisterskiej.

Praca magisterska jest pracą oryginalną (badawczą); praca oryginalna stanowi opis badań własnych i nie może być prostą kontynuacją pracy licencjackiej (tzn. nie może być jej poszerzeniem lub uzupełnieniem). W pracy magisterskiej należy odwołać się do co najmniej 40 pozycji bibliograficznych.

Tytuł pracy i zawarta w niej problematyka muszą być związane z kierunkiem studiów seminarzysty. Zgodność problematyki podejmowanej z kierunkiem studiów jest podstawowym kryterium oceny pracy dyplomowej, a jego niespełnienie skutkuje brakiem dopuszczenia do obrony.

Praca dyplomowa (bez względu na jej charakter i zakres) zawiera:

- cel i zakres, obszar tematyczny i problemowy
- odniesienie do literatury przedmiotu z poszerzoną analizą problemu (problemów),
- opis sposobów rozwiązania problemów/zagadnień z uwzględnieniem zastosowanych metod badawczych,

– sformułowanie wniosków na podstawie przeprowadzonej analizy.
Tekst pracy powinien mieć układ typowy dla prac naukowych, w tym: spis treści, wstęp, kolejne rozdziały (z podrozdziałami), zakończenie, bibliografię, spisy (tabel, wykresów, rycin) oraz aneks (jeśli przewidziano).
Praca dyplomowa jest samodzielną pracą studenta.
W pracach dwuosobowych należy jednoznacznie określić autorów poszczególnych części pracy dyplomowej; indywidualny wkład każdego współautora jest oceniany niezależnie i w oddzielnych recenzjach.

KOMPOZYCJA TEKSTU

Język pracy:

- przy pisaniu pracy należy posługiwać się poprawną polszczyzną z przestrzeganiem ogólnie przyjętych zasad ortografii i interpunkcji
- w treści należy unikać pisania w pierwszej osobie liczby pojedynczej; pożądane jest stosowanie formy bezosobowej lub 3. osoby liczby pojedynczej, np.: „wydaje się, że”, „jak należy przypuszczać”, „jak przedstawiono wyżej”, albo; „autor opracował”, „autor przedstawił” (należy unikać wypowiedzi typu: „ja opracowałem”, „ja przedstawiłem”)
- od powyższej reguły stosuje się odstępstwa, np. we Wstępie, w podziękowaniach gdzie zapis w 1. osobie liczby pojedynczej jest dopuszczalny
- należy unikać form wypowiedzi o zbyt wyrazistym zabarwieniu emocjonalnym
- wypowiedź w tekście buduje się w czasie teraźniejszym, zwłaszcza w omówieniach idei, poglądów, streszczaniu teorii i koncepcji, prezentacji poglądów innych autorów, itp.
- w tekstach dopuszczalne jest stosowanie czasu przeszłego, szczególnie wówczas gdy autor odwołuje się do faktów historycznych, wydarzeń z życia osób, opisu działań podjętych przez autora w ramach prac badawczych
- w tekście właściwym nie należy używać skrótów: należy zapisać „2013 rok” zamiast „2013 r.”; „między innymi” zamiast „m.in.”; „jeden” zamiast „1” itd.
- nie należy zostawiać jedno-, dwu-, trzyliterowych słów na końcu wiersza lecz przenosić je do kolejnego wiersza (z wyjątkiem zaimka „się”, który zostaje w sąsiedztwie czasownika, do którego się odnosi)
- podział tekstu na akapity: każdy akapit to jedna myśl, każdy akapit należy zaczynać od nowej linijki i wcięcia (z użyciem tabulatora), akapity cytowane należy opatrzyć przypisem

Standardy cytowań:

1. cytat umieszczony w pracy należy wydzielić z tekstu za pomocą cudzysłowu i opatrzyć numerem odnośnika
  2. numery odnośników należy umieszczać w tekście pracy (indeks górny) przed znakami przystankowymi typu: kropka, dwukropek (z wyjątkiem znaków przystankowych kończących cytaty w oryginale)
  3. przypisy należy podawać na dole strony stosując numerację ciągłą w całej pracy tekst przypisu należy zapisać czcionką Times New Roman 10 pkt. z odstępem pojedynczym
  4. w przypisach należy odwołać się do następujących zasad stosowania skrótów:
    - jeśli cytujemy po raz kolejny tę samą pracę tego samego autora: np. A. Tyszką, Styl życia ....., s.5 (jeśli źródło było cytowane w innym rozdziale należy przywołać pełny opis bibliograficzny)
    - jeżeli cytujemy po raz kolejny tę samą pracę tego samego autora bezpośrednio w następnym przypisie należy zastosować zapis: Tamże.25
    - jeżeli cytujemy inną pracę tego samego autora bezpośrednio w następnym przypisie należy zastosować zapis: (zależnie od płci autora) – tenże/taż, tegoż/tejże
    - zapis Por. należy zastosować w sytuacji gdy poglądy autora pracy odzwierciedlają poglądy autorów cytowanych prac naukowych
    - zapis Zob. stosuje się gdy autor pracy wskazuje bezpośrednio odniesienie do źródeł, poglądów, np.: Zob. Załącznik Nr1 Rozporządzenia... z dnia....
- w przypadku odwołania do publikacji konkretnego autora należy zastosować zapis:
M. Buber, Ja i Ty. Wybór pism filozoficznych. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1992, s.50.
- w przypadku odwołania do publikacji o nierozdzielalnym autorstwie (kilku autorów) należy zastosować zapis:

M. Przetacznik-Gierowska, M. Tyszkowa, Psychologia rozwoju człowieka. T.1: Zagadnienia ogólne. PWN, Warszawa 1996, s.50.
- w przypadku odwołania do słowników, encyklopedii, itp. należy zastosować zapis :
Słownik wyrazów obcych PWN. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008, s.50.
- w przypadku odwołania do prac (w tym zbiorowych) pod redakcją naukową należy zastosować zapis :
B. Sliwerski (red.), Współczesne teorie i nurty wychowania. Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 1998, s.50.
- w przypadku odwołania do prac zbiorowych pod redakcją naukową, w których można wyróżnić wyodrębnione autorstwo należy zastosować zapis np.:
Por. J. Tischner, Rozumienie – dziejowość – prawda [w:] idem Filozofia współczesna. Instytut Teologiczny Księża Misjonarzy, Kraków 1989 lub
R. Rorty, Przygodność języka [w:] S. Czerniak, A. Szahaj (red.), Postmodernizm a filozofia. Wybór tekstów. Instytut Filozofii PAN, Warszawa 1996, s.113.
- w przypadku odwołania do publikacji zamieszczonych w czasopismach należy zastosować zapis:
P. Piotrowski, Kryzys znaczenia w sztuce. Josepha Kosutha przejście od tautologicznego do zantropologizowanego modelu sztuki. „Obieg” 1991, nr 9-10.
w przypadku odwołania do źródeł elektronicznych należy zastosować zapis:
- wydawnictwo na płycie CD:
W. Kopaliński, Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych [CD-ROM]. Wersja 1.0.3.16. Pro-media, Łódź 1998.
- artykuł na witrynie internetowej:
R. Oramus, Kontemplatorzy sztuki [online]. <http://www.wsp.krakow.pl/konspekt/10> [dostęp: 10.12.2012]
- artykuł w czasopiśmie internetowym:
B. Bobick, J. Hornby, Practical Partnerships: Strengthening the Museum-School Relationship. “Journal of Museum Education”, Vol.38, no. 1: City Museum and Urban Learning [online]. [http:// museumeducation.info](http://museumeducation.info) [dostęp: 10.04.2013]
- w przypadku odwołania do filmu:
Pan Tadeusz [Film]. Reż. Andrzej Wajda. Warszawa. Vision Distribution Company, 1999 [emisja: 25.09.2011, TVP 1, g. 20.30]
- w przypadku odwołania do materiałów archiwalnych:
Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach. Sprawozdania okresowe do dyrektora Departamentu III za rok 1983, sygn. 034/8, s.8
- w przypadku odwołania do maszynopisu:
B. Cyrański, Rekonstrukcja aksjologicznych podstaw pedagogiki społecznej z zastosowaniem metody interpretacji hermeneutycznej, [maszynopis pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. E. Marynowicz – Hetki, Łódź 1995, złożony do druku w: Acta Universitatis Lodziensis, Folia Paedagogica et Psychologica]

BIBLIOGRAFIA

W bibliografii należy umieścić wszystkie pozycje literatury, na które autor powołuje się w tekście.
Nie należy stosować numeracji poszczególnych pozycji literatury.
Spis pozycji cytowanych należy umieścić na końcu pracy, po zakończeniu, ale przed załącznikami.
Bibliografię można podzielić na podrodziałki, np. „Książki”, „Czasopisma”, „Akty prawne”, „Materiały konferencyjne”, „Strony internetowe”, itd. gdy jest to uzasadnione ich dużą ilością w poszczególnych grupach rodzajowych
Pozycje bibliograficzne należy zapisywać z zachowaniem interlinii 1 wiersza.
Pozycje w bibliografii należy uszeregować alfabetycznie wg nazwiska autora/autorów publikacji lub redaktora/redaktorów, z wyjątkiem:
- prac nie posiadających autora/ów, w których pierwszym elementem opisu jest tytuł oraz
- prac posiadających autorów instytucjonalnych, w których pierwszym elementem opisu jest nazwa instytucji wydającej publikację
- prace jednego autora/ów, instytucji należy uporządkować według lat wydania od najnowszych do najstarszych, prace w druku należy umieścić na końcu
w pierwszej kolejności należy podać publikację danego autora, a następnie prace współredagowane lub współautorskie
Przykładowy zapis bibliografii:
Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach. Sprawozdania okresowe do dyrektora Departamentu III za rok 1983, sygn.

034/8.
Bobick B., Hornby J., Practical Partnerships: Strengthening the Museum-School Relationship. Journal of Museum Education, Vol.38, no. 1: City Museum and Urban Learning .[http:// museumeducation.info](http://museumeducation.info)
Buber M., Ja i Ty. Wybór pism filozoficznych. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1992.
Cyrański B., Rekonstrukcja aksjologicznych podstaw pedagogiki społecznej z zastosowaniem metody interpretacji hermeneutycznej, [maszynopis pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem prof.dr hab. E.Marynowicz – Hetki, Łódź 1995, złożony do druku w: Acta Universitatis Lodziensis, Folia Paedagogica et Psychologica]
Kopaliński W., Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych [CD-ROM]. Wersja 1.0.3.16. Łódź Pro-media, 1998.
Oramus R., Kontemplatorzy sztuki . <http://www.wsp.krakow.pl/konspekt/10>
Pan Tadeusz [Film]. Reż. Andrzej Wajda. Warszawa. Vision Distribution Company, 1999.
Piotrowski P., Kryzys znaczenia w sztuce. Josepha Kosutha przejście od tautologicznego do zantropologizowanego modelu sztuki. „Obieg” 1991, nr 9-10.
Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M., Psychologia rozwoju człowieka. T.1: Zagadnienia ogólne. PWN, Warszawa 1996.
Rorty R., Przygodność języka [w:] S. Czerniak, A. Szahaj (red.) Postmodernizm a filozofia. Wybór tekstów. Instytut Filozofii PAN, Warszawa 1996.
Słownik wyrazów obcych PWN. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.
Śliwowski B., (red.) Współczesne teorie i nurty wychowania. Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 1998.
Tischner J., Rozumienie – dziejowość – prawda [w:] tegoż, Filozofia współczesna. Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy, Kraków 1989.

SPISY (np. tabel, ilustracji, fotografii)
Spisy należy umieszczać pod bibliografią. Osobno należy zaprezentować spis wykresów (jeśli są), spis tabel (jeśli są), spis rysunków (w tym fotografii, ilustracji - jeśli są).
Każdy opis musi mieć odniesienie do strony.

UWAGI TECHNICZNE (EDYTORSKIE)
format arkusza papieru
A4
marginesy
górnym- 2,5 cm
dolnym- 2,5 cm
lewym – 2,5 cm
prawy – 2,5 cm
czcionka podstawowa tekstu
Times New Roman 12 pkt (dla głównych tytułów bold 16 pkt, dla podtytułów bold 14 pkt)

interlinia
1,5 wiersza
zadrukowanie stron jednostronne (egzemplarz przeznaczony do archiwum – dwustronne)
wyrównanie tekstu
wyjustowane; wyjątki: wszelkie tytuły

wcięcie tekstu
0,5 cm – 5-7 spacji
numeracja stron ciągła, numerowanie stron w prawym dolnym rogu, brak numeru na pierwszej stronie

objętość prac magisterskich: od 80 do 120 stron znormalizowanego tekstu (ze stroną tytułową, aneksem, bibliografią i załącznikami)
numeracja rozdziałów i podrozdziałów
<opcjonalnie>2
Rozdział I
1. tytuł podrozdziału
1.1. tytuł części podrozdziału
1.2. tytuł części podrozdziału
2. tytuł podrozdziału
2.1. tytuł części podrozdziału
2.2. tytuł części podrozdziału
ryciny (wykresy, schematy i ilustracje)
ryciną - rysunkiem jest wykres, schemat i graficzny obraz; kolejność numeracji rysunków: od „1” w całej pracy; opis należy rozpocząć od skrótu „Rys.”, następnie spacja i numer z kropką; opis należy umieścić nad rysunkiem; źródło należy podawać pod rysunkiem; w źródle należy pochylać słowo „Źródło.”; w opisie źródła stosować czcionkę 10 pkt.; dłuższe teksty zawijać z odsłonięciem słowa „Źródło”
tabele
opis tabeli (nad tabelą) należy zaczynać od słowa „Tabela” a po spacji zapisać numer liczebnika porządkowego (wszystkie tabele w tekście pracy powinny być numerowane sekwencyjnie, kolejnymi numerami od „1”); źródło należy podawać pod tabelą; w źródle należy pochylać słowo „Źródło”, a do opisu stosować czcionkę 10 pkt; dłuższe opisy należy zawijać z odsłonięciem słowa „Źródło”
wyliczenia w tekście
wyliczenia z listy należy rozpoczynać od lewego marginesu; na końcu elementów wyliczanych można nie stawiać żadnego znaku interpunkcyjnego (zalecane), przecinek lub średnik; na końcu ostatniego elementu wyliczanego należy umieścić kropkę; zaleca się stosowanie automatycznego układu tworzenia listy (wykorzystując opcję z listwy narzędzi Format/Punktory i numeracja) wg jednego wzoru w całej pracy
zapis nazw obcych (np. łacińskich, greckich)
kursywa

Liczba egzemplarzy - trzy egzemplarze drukowane

UKŁAD GRAFICZNY PRACY
szablon spisu treści
SPIS TREŚCI
WSTĘP
ROZDZIAŁ I. <Tytuł rozdziału>
1.<Tytuł podrozdziału>
1.1.<tytuł części podrozdziału >
1.2.<tytuł części podrozdziału>
1.3. <tytuł części podrozdziału>
2. < Tytuł podrozdziału>
2.1. <tytuł części podrozdziału>
2.2. <tytuł części podrozdziału>
2.3. <tytuł części podrozdziału>
ROZDZIAŁ II. <Tytuł rozdziału>
1. <Tytuł podrozdziału>
1.1. <tytuł części podrozdziału>
1.2. <tytuł części podrozdziału>

	<p>1.3. <tytuł części podrozdziału> 2.<Tytuł podrozdziału> 2.1. <tytuł części podrozdziału> 2.2. <tytuł części podrozdziału> 2.3. <tytuł części podrozdziału> PODSUMOWANIE/WNIOSKI/<opcjonalnie> ZAKOŃCZENIE BIBLIOGRAFIA (bez numeru stron) ZAŁĄCZNIKI /ANEKS <opcjonalnie>(bez numeru stron)</p> <p>projekt strony tytułowej (zob. strona główna Archiwum Prac Dyplomowych https://apd.us.edu.pl) wzór oświadczenia autora (zob. strona główna Archiwum Prac Dyplomowych https://apd.us.edu.pl)</p>
21. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki	<p><u>edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną</u></p> <p>I.Uwagi ogólne Praktyka stanowi ważną a zarazem integralną część procesu dydaktyczno-wychowawczego, realizowanego przez studentów w uczelni wyższej. Jest z jednej strony sposobem sprawdzenia użyteczności wiedzy i umiejętności zdobywanych w toku kształcenia, z drugiej - natomiast może stanowić podstawę do podejmowania zagadnień wynikających z własnych zainteresowań studentów. Studenci przygotowujący się do praktyki mają: -prawo do konsultacji spraw związanych z realizacją praktyki zawodowej z opiekunem praktyki w uczelni, -prawo uzgodnić z opiekunem praktyki w placówce warunki realizacji poszczególnych zadań praktyki (dzień tygodnia, godzinę itp.), -obowiązek odebrać z Sekretariatu Praktyk w wyznaczonym terminie dokumenty dla instytucji, w której zamierza realizować praktykę.</p> <p>II.Charakterystyka praktyki Rodzaje praktyki: -Moduł praktyczny asystencki; wymiar godzin: 30; czas realizacji: semestr 1; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną, -Moduł praktyczny - kształcenie kierunkowe; wymiar godzin: 60; czas realizacji: semestr 2,3; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną, -Praktyka z tutoringiem (edukacja włączająca); wymiar godzin: 30; czas realizacji: semestr 5,6; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną, -Praktyka zawodowa (edukacja włączająca) wakacyjna po III r.; wymiar godzin: 90; czas realizacji: semestr 7; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną, -Praktyka z tutoringiem (specjalnościowa); wymiar godzin: 30; czas realizacji: semestr 7,8; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną, -Praktyka zawodowa (specjalnościowa) wakacyjna po IV r.; wymiar godzin: 90; czas realizacji: semestr 9; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną.</p> <p>III. Cele praktyki 1.Preorientacja zawodowa studenta. 2.Rozwijanie umiejętności wykorzystania wiedzy zdobytej na studiach. 3.Wzbogacanie wiedzy teoretycznej o praktyczne doświadczenia w zależności od zainteresowań studenta. 4.Kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej. 5.Przygotowanie studenta do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone mu zadania. 6.Weryfikowanie zdobytej wiedzy pedagogicznej, psychologicznej i organizacyjnej w pracy. 7.Inspirowanie do poznania i samooceny siebie, rozpoznawania swoich możliwości w różnych dziedzinach i zakresach działania. 8.Stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji zawodowej studenta na rynku pracy.</p> <p>IV. Zadania do realizacji</p>

1. Ogólne zapoznanie się studenta z zadaniami wynikającymi z planu pracy placówki.
2. Zapoznanie się studenta z ramowym rozkładem dnia placówki, jej strukturą, organizacją wewnętrzną, statutem oraz prawnymi regulacjami.
3. Zapoznanie się z programami i planami działalności instytucji.
4. Zapoznanie się z formami pracy stosowanymi w danej placówce.
5. Codzienne obserwowanie różnego rodzaju zajęć zgodnie z modelem prowadzonych w danej placówce.
6. Włączenie się studenta w pracę placówki w charakterze asystenta.
7. Pomoc w sprawowaniu opieki nad dzieckiem lub osobą dorosłą niepełnosprawną.
8. Przeprowadzenie rozmowy z osobą z kierownictwa placówki na temat głównych zadań, osiągnięć, potrzeb i problemów placówki.
9. Przeprowadzenie rozmowy z pracownikiem placówki na temat programu, metod i warsztatu pracy.
10. Prowadzenie zapisów o charakterze dokumentującym przebieg praktyki pedagogicznej.

V. Tryb i warunki zaliczenia praktyki.

1. Dokumenty należy pobrać ze strony internetowej
2. Student na bieżąco dokumentuje przebieg swojej praktyki wyłącznie na drukach do tego celu opracowanych.
3. Praktykę zalicza w indeksie uczelniany opiekun praktyki na podstawie dokumentacji przedłożonej przez studenta.
4. Po zaliczeniu praktyki w indeksie student niezwłocznie składa dokumentację uczelnianemu opiekunowi praktyk.
5. Studenci przedkładają opiekunowi praktyki w uczelni:
  - opinię wystawioną przez opiekuna z placówki,
  - raport z przebiegu praktyki,
  - dziennik praktyk.

surdopedagogika z arteterapią

I. Uwagi ogólne

Praktyka stanowi ważną a zarazem integralną część procesu dydaktyczno-wychowawczego, realizowanego przez studentów w uczelni wyższej. Jest z jednej strony sposobem sprawdzenia użyteczności wiedzy i umiejętności zdobywanych w toku kształcenia, z drugiej - natomiast może stanowić podstawę do podejmowania zagadnień wynikających z własnych zainteresowań studentów.

Studenci przygotowujący się do praktyki mają:

- prawo do konsultacji spraw związanych z realizacją praktyki zawodowej z opiekunem praktyki w uczelni,
- prawo uzgodnić z opiekunem praktyki w placówce warunki realizacji poszczególnych zadań praktyki (dzień tygodnia, godzinę itp.),
- obowiązek odebrać z Sekretariatu Praktyk w wyznaczonym terminie dokumenty dla instytucji, w której zamierza realizować praktykę.

II. Charakterystyka praktyki

Rodzaje praktyki:

- Moduł praktyczny asystencki; wymiar godzin: 30; czas realizacji: semestr 1; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną,
- Moduł praktyczny - kształcenie kierunkowe; wymiar godzin: 60; czas realizacji: semestr 2,3; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną,
- Praktyka z tutoringiem (edukacja włączająca); wymiar godzin: 30; czas realizacji: semestr 5,6; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną,
- Praktyka zawodowa (edukacja włączająca) wakacyjna po III r.; wymiar godzin: 90; czas realizacji: semestr 7; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną,
- Praktyka z tutoringiem (specjalnościowa); wymiar godzin: 30 (15 w semestrze); czas realizacji: semestr 7,8; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną,
- Praktyka zawodowa (specjalnościowa) wakacyjna po IV r.; wymiar godzin: 90; czas realizacji: semestr 9; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną.

III. Cele praktyki

1. Preorientacja zawodowa studenta.

	<p>2. Rozwijanie umiejętności wykorzystania wiedzy zdobytej na studiach.</p> <p>3. Wzbogacanie wiedzy teoretycznej o praktyczne doświadczenia w zależności od zainteresowań studenta.</p> <p>4. Kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej.</p> <p>5. Przygotowanie studenta do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone mu zadania.</p> <p>6. Weryfikowanie zdobytej wiedzy pedagogicznej, psychologicznej i organizacyjnej w pracy.</p> <p>7. Inspirowanie do poznania i samooceny siebie, rozpoznawania swoich możliwości w różnych dziedzinach i zakresach działania.</p> <p>8. Stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji zawodowej studenta na rynku pracy.</p> <p>IV. Zadania do realizacji</p> <p>1. Ogólne zapoznanie się studenta z zadaniami wynikającymi z planu pracy placówki.</p> <p>2. Zapoznanie się studenta z ramowym rozkładem dnia placówki, jej strukturą, organizacją wewnętrzną, statutem oraz prawnymi regulacjami.</p> <p>3. Zapoznanie się z programami i planami działalności instytucji.</p> <p>4. Zapoznanie się z formami pracy stosowanymi w danej placówce.</p> <p>5. Codzienne obserwowanie różnego rodzaju zajęć zgodnie z modułem prowadzonych w danej placówce.</p> <p>6. Włączenie się studenta w pracę placówki w charakterze asystenta.</p> <p>7. Pomoc w sprawowaniu opieki nad dzieckiem lub osobą dorosłą niepełnosprawną.</p> <p>8. Przeprowadzenie rozmowy z osobą z kierownictwa placówki na temat głównych zadań, osiągnięć, potrzeb i problemów placówki.</p> <p>9. Przeprowadzenie rozmowy z pracownikiem placówki na temat programu, metod i warsztatu pracy.</p> <p>10. Prowadzenie zapisów o charakterze dokumentującym przebieg praktyki pedagogicznej.</p> <p>V. Tryb i warunki zaliczenia praktyki.</p> <p>1. Dokumenty należy pobrać ze strony internetowej</p> <p>2. Student na bieżąco dokumentuje przebieg swojej praktyki wyłącznie na drukach do tego celu opracowanych.</p> <p>3. Praktykę zalicza w indeksie uczelniany opiekun praktyki na podstawie dokumentacji przedłożonej przez studenta.</p> <p>4. Po zaliczeniu praktyki w indeksie student niezwłocznie składa dokumentację uczelnianemu opiekunowi praktyk.</p> <p>5. Studenci przedkładają opiekunowi praktyki w uczelni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opinię wystawioną przez opiekuna z placówki, • raport z przebiegu praktyki, • dziennik praktyk.
<p>22. Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki</p>	<p>edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną: 23, surdopedagogika z arteterapią: 24</p>

<p>23. Łączna liczba punktów ECTS, większa niż 50% ich ogólnej liczby, którą student musi uzyskać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na kierunku o profilu ogólnoakademickim w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinach naukowych lub artystycznych związanych z tym kierunkiem studiów; • na kierunku o profilu praktycznym w ramach modułów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne 	<p>edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną: 266, surdopedagogika z arteterapią: 266</p>
<p>24. Ogólna charakterystyka kierunku</p>	<p>Studia przeznaczone dla osób chcących zdobyć wiedzę naukową i doświadczenie w pracy z osobami niepełnosprawnymi, przygotować się do pracy z osobami z niepełnosprawnościami w różnych instytucjach oświatowych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych. Zgodnie z obowiązującym prawem wszystkie studia w ramach kierunku pedagogika specjalna rozpoczynające się od roku 2019 przyjmują wymiar studiów jednolitych pięcioletnich (dziesięciu semestrów). Odbywają się w trybie stacjonarnym (dziennym) oraz niestacjonarnym (zaocznym). Studia niestacjonarne są realizowane w czasie zjazdów sobotnio-niedzielnym.</p> <p>Studia kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra pedagogiki specjalnej w zakresie wybranej specjalności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną - Surdopedagogika z arteterapią. <p>Szerokie kompetencje specjalizacyjne absolwentów budowane są na podstawach wiedzy humanistycznej i społecznej oraz cementów wiedzy medycznej, w tym szczególnie z obszarów pedagogiki, psychologii, socjologii, antropologii oraz medycyny.</p> <p>Studia pozwalają na zdobycie interdyscyplinarnej wiedzy dotyczącej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwoju człowieka, przyczyn odchyłeń organicznych, psychicznych i społecznych od normy; - typów i stopni niepełnosprawności, - społecznych, psychologicznych i pedagogicznych aspektów integracji, inkluzji, a także mechanizmów segregacji i marginalizacji osób z niepełnosprawnościami, - metod socjalizowania, wychowania i kształcenia osób niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie; - technik terapii. <p>Ważną rolę w przygotowaniu studentów odgrywają praktyki wykraczające poza standardowe założenia programowe, szczególnie odgrywa tutoring z praktyką – każdy student przez cały okres studiów pozostaje pod indywidualną opieką dwóch tutorów (pedagoga specjalnego oraz pracownika placówki), którzy pełnią rolę opiekuna formalnego oraz swoistego doradcy naukowego i metodycznego, spotkania z tutorami będą odbywać się na uczelni oraz w placówce prowadzącej działalność w zakresie opieki, wychowania, kształcenia i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością.</p> <p>Program zajęć uwzględnia nowatorskie sposoby ekspresji artystycznej z zastosowaniem środków technicznych.</p> <p>Realizowane w ramach studiów efekty kształcenia, wpisujące się w najnowsze rozporządzenia, pozwalają absolwentowi nabyć</p>

	<p>kwalfikacje i kompetencje oczekiwane przez pracodawców na rynku pracy.</p> <p>Wszystkie powyższe elementy stanowią podstawę do komplementarnej organizacji i realizacji programu studiów na kierunku pedagogika specjalna.</p> <p>W ramach kierunku studenci nabywają kompetencje dotyczące opieki, wychowania, kształcenia i terapii osób z niepełnosprawnościami oraz niedostosowanych społecznie. Wskazane wyżej – w ogólnej charakterystyce kierunku – założenia ogólne, cele, formy organizacji zajęć, zakładane kompetencje (szczególnie w powiązaniu z potrzebami społecznymi i potencjalnymi miejscami / stanowiskami pracy) zostają ukierunkowane na pracę z osobami mającymi różne niepełnosprawności. W ramach kierunku (równolegle do nabywania i rozszerzania wiedzy i kompetencji ogólnohumanistycznych, w tym także ogólnopedagogicznych oraz tych z zakresu ogólnych zagadnień pedagogiki specjalnej) studenci nabywają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wiedzę dotyczącą niepełnosprawności, rozwoju, diagnozy, edukacji, terapii osób z niepełnosprawnością lub/i niedostosowaniem społecznym; - wiedzę o medycznych, psychicznych, społecznych i kulturowych mechanizmach funkcjonowania osób z niepełnosprawnością lub/i niedostosowaniem społecznym; - specjalistyczne kompetencje metodyczne (w tym także komunikacyjne), z zakresu metodyki pedagogiki specjalnej - umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego rozwojowi osób z niepełnosprawnością lub/i niedostosowaniem społecznym; - specjalistyczne kompetencje wymagane w obszarze rehabilitacji, opieki, wychowania, edukacji i terapii.
25. Ogólna charakterystyka specjalności	<p><u>edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną</u></p> <p>Specjalność jest adresowana do osób, które chcą zdobyć interdyscyplinarną wiedzę na temat etiologii, patomechanizmów i objawów zaburzeń utrudniających osobie z niepełnosprawnością intelektualną funkcjonowanie w społeczeństwie. Wiedza naukowa i umiejętności praktyczne, zdobyte podczas praktyk, dają możliwość poznania najnowszych metod wychowawczych i terapeutycznych potrzebnych do monitorowania przebiegu procesu edukacyjno-terapeutycznego dzieci i dorosłych z różnymi niepełnosprawnościami.</p> <p>Studenci na specjalności edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną zdobywają szeroki zakres wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych umożliwiającym im przeprowadzanie diagnozy osób z niepełnosprawnością intelektualną; ustalenie skutecznych metod i technik oddziaływań terapeutycznych wobec tych osób w środowisku rodzinnym, szkolnym, pozaszkolnym; podejmowanie czynności związanych z programowaniem, realizowaniem oddziaływań edukacyjnych i rehabilitacyjnych w placówkach przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, w których przebywają osoby niepełnosprawne intelektualnie. Studenci poznają najnowsze tendencje w zakresie edukacji, rehabilitacji i wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną. Studia na kierunku pedagogika specjalna o specjalności edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną kształtują pozytywne postawy wobec tej grupy osób oraz rozwijają potrzebę budowania takich postaw w społeczeństwie.</p> <p>Specjalność ta realizowana na kierunku pedagogika specjalna, umożliwi nabycie kwalifikacji i kształtowanie kompetencji do pracy: w różnych formach edukacji, rehabilitacji, wsparcia i opieki nad osobami z niepełnosprawnością intelektualną w różnym stopniu (lekkim, umiarkowanym, znacznym oraz głębokim, a także sprzężoną niepełnosprawnością); w instytucjach wspierających te procesy.</p> <p><u>surdopedagogika z arteterapią</u></p> <p>Surdopedagogika z arteterapią to specjalność nauczycielska w ramach której studenci nabywają kompetencje dotyczące opieki, wychowania, kształcenia i terapii – zwłaszcza arteterapii do pracy z osobami niepełnosprawnymi, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnością słuchową. Założenia ogólne kierunku, cele, formy organizacji zajęć, zakładane kompetencje (szczególnie w powiązaniu z potrzebami społecznymi i potencjalnymi miejscami / stanowiskami pracy) zostają ukierunkowane na pracę z osobą z dysfunkcją słuchu. W ramach specjalności (równolegle do nabywania i rozszerzania wiedzy i kompetencji ogólnohumanistycznych w tym także ogólnopedagogicznych, a także tych z zakresu ogólnych zagadnień pedagogiki specjalnej) studenci nabywają:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogłębioną wiedzę dotyczącą niepełnosprawności słuchu, rozwoju, diagnozy, edukacji, terapii osób z niepełnosprawnością sensoryczną, ukierunkowaną na deficyty słuchowe; • rozszerzoną wiedzę o medycznych, psychicznych, społecznych i kulturowych mechanizmach funkcjonowania osób z niepełnosprawnością słuchową;

- specjalistyczne kompetencje metodyczne (w tym także komunikacyjne);
- umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego rozwojowi osób z niepełnosprawnością sensoryczną, ukierunkowaną na deficyty słuchowe;
- specjalistyczne kompetencje użytkowania sztuki jako narzędzia terapii i rehabilitacji, osób z niepełnosprawnościami - szczególnie w pracy z osobami niedosłyszającymi i niesłyszającymi.

Program specjalności służy całościowemu przygotowaniu studentów do pracy w obszarach opieki, terapii i edukacji osób z dysfunkcjami słuchowymi. Pozwala przygotować pracowników placówek: resortu oświaty (przedszkoli, szkół, ośrodków szkolno-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych specjalistycznych podejmujących zadania opieki, edukacji i terapii osób z niepełnosprawnością słuchu), resortu pracy i polityki społecznej (warsztatów terapii zajęciowej, domów pomocy społecznej, dziennych ośrodków wsparcia i innych – ukierunkowanych na opiekę i rehabilitację społeczną osób z dysfunkcjami słuchu), a także organizacji trzeciego sektora, specjalizujących się w pomocy i wsparciu osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji zajęć i działań o charakterze arteterapeutycznym.